

CZU: 330.341:328.185(4-672 + 478)

ANALIZA CORELAȚIEI DINTRE FALIMENT, NIVELUL CORUPȚIEI ȘI CEL AL GUVERNANȚEI PUBLICE ÎN ȚĂRILE UNIUNII EUROPENE ȘI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Neli MUNTEAN, Nicolae BALTEȘ, Iulian MUNTEAN***

*Academia de Studii Economice a Moldovei,
*Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, România,
**Universitatea Agrară de de Stat din Moldova*

Instituția falimentului este necesară și obligatorie în orice economie de piață. De cele mai multe ori, falimentul unei firme este determinat de efectul concomitent al mai multor cauze, atât interne, cât și externe. Astfel, este important de a cerceta evoluția falimentului și cauzele generale ale acestuia. Prin urmare, merită analizat impactul corupției și cel al guvernării publice asupra numărului de falimente. Corupția este un fenomen larg răspândit în întreaga lume, dar nivelul său variază de la o țară la alta, de la o regiune geografică la alta. Corelațiile dintre corupție și creșterea economică, presiunea fiscală, eficiența guvernării publice au fost studiate pe larg în literatură. Pentru a realiza scopul cercetării, am analizat legătura dintre nivelul corupției, al guvernării publice cu cel al numărului de falimente din țările din UE prin comparație cu Republica Moldova, pentru perioada 2013-2017. Pe baza concluziilor acestei investigații, lecția pentru țările din UE poate fi crucială. S-a constatat că există un raport de cauzalitate între numărul de falimente, nivelul corupției și nivelul eficienței guvernării publice. Acești factori trebuie luați în considerare de UE, care încearcă în mod activ să dezvolte cadrul european pentru restructurare și gestionarea falimentului.

Cuvinte-cheie: *corupție, faliment, guvernare publică, Uniunea Europeană, Republica Moldova.*

CORRELATION ANALYSIS BETWEEN BANKRUPTCIES, THE LEVEL OF CORRUPTION AND THE PUBLIC GOVERNANCE IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES AND REPUBLIC OF MOLDOVA

The institution of bankruptcy is necessary and obligatory in any market economy. In most cases, a company's bankruptcy is determined by the simultaneous effect of several causes, both internal and external. Thus, it is important to investigate the evolution of bankruptcy and its general causes. It is therefore worth analysing the impact of corruption and that of public governance on the number of bankruptcies. Corruption is a widespread phenomenon throughout the world, but its level varies from one country to another, from one geographic region to another. The correlations between corruption and economic growth, fiscal pressure, and the efficiency of public governance have been extensively studied in literature. In order to achieve the research goal, we analysed the link between the level of corruption, public governance and the number of bankruptcies in the EU countries and the Republic of Moldova for the period 2013-2017. Based on the findings of this paper, the lesson for EU countries can be crucial. It was found that there is a causal relationship between the number of bankruptcies, the level of corruption and the level of efficiency of public governance. These factors need to be taken into account by the EU, which is actively seeking to develop the European framework for restructuring and bankruptcy management.

Keywords: *corruption, bankruptcy, public governance, European Union, Republic of Moldova.*

Introducere

Anual, la nivelul Uniunii Europene peste 200.000 de companii intră în faliment cu pierderea directă a peste 1,7 milioane de locuri de muncă, fapt declarat de Comisarul European pentru Justiție, Vera Jourova, într-un comunicat de presă din data de 22 noiembrie 2016 [1-4]. Ceea ce constituie cauza principală a atenției sporite acordate de Uniunea Europeană acestui domeniu. Astfel, UE promovează un set de măsuri în domeniul insolvenței menit nu doar să armonizeze legislațiile naționale ale țărilor din UE, ci și să dezvolte un model european cadru de gestionare a restructurării și falimentului.

Prin urmare, este important să se aducă în vizor problematica falimentului și a cauzelor principale generatoare la nivelul țărilor din spațiul Uniunii Europene, prin comparație cu Republica Moldova. În aproape toate cazurile, falimentul unei companii este determinat de efectul simultan al mai multor cauze care influențează diferite aspecte ale afacerii companiei.

Corupția este considerată de Transparency International (2019) ca fiind „*abuzul de putere în scopul de a obține beneficii în folosul propriu*” [5]. Deci, corupția subminează guvernarea democratică și statul de drept, influențează negativ dezvoltarea economică, fiind un impediment pentru creșterea investițiilor și creșterea economică [6]. În zilele noastre, corupția este un fenomen extrem de complex, putând fi abordat din diferite puncte de vedere: economic, juridic, sociologic, filozofic, etic etc. [7]. În Republica Moldova corupția este percepută drept una dintre cele mai mari probleme ale societății.

Totodată, o guvernare publică eficientă oferă o încredere ridicată a antreprenorilor în instituțiile de guvernare; prin urmare, aceștia nu ar mai fi interesați să trișeze statul prin mituirea funcționarilor publici în scopul de a evita plata impozitelor și taxelor [8].

În această lucrare vom evidenția cele mai mari obstacole în calea dezvoltării țărilor Uniunii Europene într-o perspectivă de analiză transnațională. Astfel, obiectivul prezentei cercetări constă în analiza influenței nivelului corupției și a celui al calității guvernării publice asupra falimentelor, în special relația dintre corupție, calitatea guvernării publice și afaceri. O analiză de corelare-regresie a fost efectuată pe un eșantion de 32 de țări în perioada 2013-2017. Constatările noastre sugerează că unii dintre cei mai semnificativi factori de influență a falimentului în toate țările din setul de date sunt corupția și lipsa calității guvernării publice. Acești doi factori trebuie luați în considerare de UE, care încearcă în mod activ să dezvolte cadrul european pentru restructurare și gestionarea falimentului.

1. Recenzia literaturii științifice

Cercetările în domeniul predicției riscului de insolvență a unei companii sunt importante în contextul eficientizării procedurilor de restructurare și insolvență. În țările dezvoltate, primele studii privind estimarea falimentului datează cu începutul secolului XX. În Europa Centrală și de Est, din cauza mai multor factori, în special din cauza situației geopolitice, a sistemului economic introdus, această temă de cercetare a început a fi studiată abia în anii 1990. În această perioadă au apărut primele cazuri de faliment. Inițial, din cauza lipsei bazelor de date statistice în majoritatea țărilor Europei Centrale și de Est, pentru a estima nivelul riscului de faliment au fost utilizate modelele țărilor dezvoltate. Ulterior au fost efectuate cercetări, studii mai sofisticate bazate pe cercetările savanților din țările dezvoltate și au fost construite modele naționale de estimare [9].

Din investigarea literaturii de specialitate în domeniu [10] putem conchide că, deși instituirea falimentului a fost introdusă relativ târziu în Europa Centrală și de Est, în ceea ce privește cercetarea privind prognozarea riscului de faliment la nivel de entitate, în unele țări aceasta nu se deosebește de modelele globale. Revizuirea literaturii arată că cele mai bune practici mondiale sunt reflectate în cercetările din Polonia, Republica Cehă și Slovacia. Modele avansate au fost dezvoltate, de asemenea, în Rusia, Estonia, Ungaria și, în mai mică măsură, în Ucraina. În România și Lituania, tehnicile clasice au fost folosite în principal pentru a crea modele de prognoză a falimentului, utilizând doar indicatori financiari. Bulgaria, Republica Moldova și Letonia sunt clasate ca fiind cele mai slabe în acest domeniu de cercetare. În aceste țări au existat încercări unice de a dezvolta modele naționale utilizând cele mai simple tehnici statistice și, de a aplica doar indicatori financiari ca variabile dependente.

Astfel, analiza falimentului în sectorul corporativ, în contextul elaborării unor modele de analiză multi-variabile, reprezintă un element de un înalt grad de originalitate. Mai mult, poziționarea comparativă a Republicii Moldova, într-un context de studii realizate la nivel internațional, reprezintă un alt element de originalitate, creându-se premise favorabile pentru identificarea unor factori cu influență semnificativă pe care guvernul Republicii Moldova va avea posibilitatea de a-i cunoaște și, pe cale de consecință, de a acționa, cu scopul general al creșterii bunăstării generale la nivelul economiei.

2. Metodologia cercetării

Obiectivul demersului nostru de cercetare a fost acela de a verifica ce corelație există între *numărul de falimente, nivelul corupției și cel al calității guvernării publice*.

Numărul de falimente (insolvențe) a fost selectat din studiul efectuat de Creditreform [11]. Trebuie de luat în considerare că insolvențele reprezintă, de obicei, doar o fracțiune din totalul afacerilor lichidate. Mai mult decât atât, în multe țări, firmele mici cu dificultăți financiare sunt deseori închise fără vreo anumită procedură ordinară de insolvență. Concomitent, legislația privind insolvența variază de la o țară la alta, de aceea în prezenta lucrare noțiunile de faliment și insolvență sunt considerate ca fiind sinonime.

Pentru calculul *nivelului corupției*, vom apela la datele oferite de Banca Mondială (Control of Corruption index). Informațiile privind percepțiile pentru acest indicator Banca Mondială le sintetizează din sursele de date disponibile, cum ar fi sondajele gospodăriilor și firmelor, furnizorii de informații comerciale, organizațiile neguvernamentale și din sectorul public. Datele sunt colectate, redimensionate de la zero la unu, apoi sunt construite într-o medie ponderată a indicatorilor individuali, folosind o metodologie statistică numită „modelul componentelor neobservate (UCM)”. Banca Mondială raportează indicatorul Control al corupției în unități normale standard, variind între -2,5 și 2,5. Avantajul acestui indice de control al corupției este în faptul că el măsoară corupția atât în sectorul public, cât și în cel privat [12].

Pentru a putea măsura *calitatea guvernății publice*, vom apela la două dimensiuni ale acesteia, așa cum sunt ele determinate de Banca Mondială, și anume: Eficiența guvernării (Government Effectiveness) și Vocea și responsabilitatea (Voice and Accountability). Pentru fiecare dimensiune Banca Mondială calculează scoruri care variază pe o scală de la -2,5 (slab) la 2,5 (puternic) în ce privește performanța de guvernare [13].

Indicatorul *eficiența guvernării* reflectă percepția populației privind calitatea serviciilor publice și gradul de dependență a acestora față de presiunile politice, calitatea politicilor formulate de guvern, precum și credibilitatea angajamentului asumat de acesta privind adoptarea respectivelor politici.

Vocea și responsabilitatea captează percepțiile privind măsura în care cetățenii unei țări pot participa la alegeri, precum și libertatea de exprimare, libertatea de asociere și libertatea de exprimare.

Ipotezele cercetării:

- $H_1 =$ creșterea nivelului de corupție este asociată cu un număr mai mare de falimente;
- $H_2 =$ un nivel mai ridicat al calității guvernății publice diminuează numărul de falimente.

Pentru îndeplinirea obiectivului și testarea ipotezelor au fost utilizate mai multe metode de cercetare, și anume: culegerea informațiilor, prelucrarea datelor și analiza empirică, aceasta fiind concretizată prin intermediul unei regresii pe date de tip panel.

Eșantionul de date este format din 32 de țări, respectiv 17 țări ale Europei de Vest și 15 ale Europei Centrale și de Est, inclusiv Republica Moldova, țară non-membră a Uniunii Europene, dar care urmărește să atingă cerințele solicitate de aderare. Perioada de analiză este 2013-2017, iar metodele folosite constau în utilizarea unor date de tip panel.

O regresie pe date de tip panel diferă de o regresie simplă prin faptul că are un indice dublu asupra variabilelor sale:

$$y_{it} = \alpha_i + X_{it}\beta + \varepsilon_{it}, \quad i=1, \dots, N; \quad t=1, \dots, T \quad (1)$$

unde: α_i – coeficientul pentru fiecare obiect i ;

X_{it} – matricea regresorilor;

β – coeficientul regresorului;

ε_{it} – componenta aleatoare a erorii.

Există mai multe tipuri de modele de panel de date. Principala distincție este aceea între modelele cu efecte fixe (FE) și cele cu efecte aleatorii (RE). În modelele cu efecte fixe, o anumită componentă a coeficientului α_i poate fi corelată cu regresorii x_{it} , însă în continuare se menține ipoteza că nu există corelație între x_{it} și componenta aleatoare a erorii ε_{it} . În modelele RE, se presupune că coeficientul α_i este total aleatoriu, o ipoteză mai puternică, ce implică necorelarea acesteia cu regresorii [14].

Primul pas în estimarea unui panel este de a stabili dacă regresia este un model de tip panel sau o regresie obișnuită. Cel mai simplu test pentru gruparea datelor are ca ipoteză nulă modelul de regresie obișnuit și ca ipoteză alternativă modelul cu efecte fixe (FE). Altfel spus, se testează prezența efectelor individuale. Pentru a decide dacă este mai potrivit un model de tip RE sau unul FE, se pot efectua diferite teste. Astfel, deoarece efectele fixe sunt încorporate în termenul eroare în fiecare perioadă de timp, se poate spune că există o autocorelare a erorii. În acest context, testul Hausman se aplică cu succes.

Un avantaj al modelului (RE) este dat de faptul că permite utilizarea unor variabile explicative constante în timp, însă un mare dezavantaj este acela că dacă ar fi totuși mai potrivit un model FE, estimările obținute nu ar fi consistente. Erorile standard sunt presupuse a fi independente și identic distribuite, după ce au fost eliminate efectele individuale [15]. De asemenea, modelul este estimat presupunând că erorile sunt și homo-

scedastice. Atunci când este prezentă heteroscedasticitatea acestora, coeficienții estimați vor fi deplasați, fiind necesară calcularea erorilor robuste, corectând posibilă prezență a heteroscedasticității. Cea mai probabilă abatere de la erorile homoscedastice în contextul panelului de date se datorează varianțelor specifice individului. Atunci când erorile sunt homoscedastice în cadrul unităților crosssecționale, dar varianța acestora este diferită între unități, avem de-a face cu heteroscedasticitate între grupuri.

3. Rezultate obținute

Astfel, cercetarea a presupus parcurgerea următoarelor etape:

– Realizarea unei analize descriptive a variabilelor modelului de regresie, pe baza testului de normalitate Jarque Bera, precum și a indicatorilor Kurtosis și Skewness;

– Identificarea ecuației modelului de regresie pe date de tip panel.

Analiza descriptivă a variabilelor modelului de regresie este prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1

Analiza descriptivă a variabilelor modelului de regresie

Sample: 2013 2017

	CORPORATE	CORRUPTION	VOICE	GOV_EFFECT
Mean	8768.000	0.818944	0.944437	0.961268
Median	4176.000	0.655000	1.000000	1.020000
Maximum	61429.00	2.400000	1.740000	2.170000
Minimum	108.0000	-1.130000	-0.320000	-0.650000
Std. Dev.	13220.28	0.965016	0.524590	0.724472
Skewness	2.627273	0.019010	-0.623222	-0.428652
Kurtosis	9.834153	1.858822	2.454157	2.284418
Jarque-Bera	439.7024	7.713753	10.95512	7.378257
Probability	0.000000	0.021134	0.004180	0.024994
Observations	142	142	142	142

Sursa: Prelucrări ale autorilor.

Valoarea testului Jarque Bera evidențiază că valorile indicatorilor privind nivelul corupției, eficiența guvernării, vocea și responsabilitatea sunt distribuite normal la nivel de țară, probabilitatea asociată acestora fiind inferioară nivelului de relevanță ales de 5%. Indicatorul *numărul de falimente* înregistrează o probabilitate asociată testului Jarque Bera superioară nivelului de relevanță ales de 5%, ceea ce înseamnă că valorile acestui indicator nu sunt distribuite normal, deci erorile pot obține variații diverse. De aceea, este important de a verifica regresia la eterogenitatea erorilor.

Valoarea indicatorului *Skewness* pentru eficiența guvernării și vocea și responsabilitatea evidențiază o asimetrie negativă a valorilor acestora ($Skewness < 0$) și o asimetrie pozitivă pentru indicatorii Numărul de falimente și Nivelul corupției ($Skewness > 0$). Indicatorul *Kurtosis* este mai mare decât 3 doar pentru numărul de falimente, ceea ce înseamnă că valorile acestui indicator urmează o distribuție leptokurtică, majoritatea valorilor fiind concentrate în apropierea mediei, ceea ce implică probabilități mai mari pentru valori extreme decât în situația înregistrării unei distribuții normale.

În Tabelul 2, realizat în softul Eviews, se regăsesc coeficienții estimați și probabilitățile asociate acestora, erorile standard și valoarea testului t-Statistic.

Tabelul 2

Testarea parametrilor modelului de regresie pe date de tip panel

Dependent Variable: CORPORATE

Method: Panel EGLS (Cross-section weights)

Date: 03/06/19 Time: 19:55

Sample: 2013 2017

Periods included: 5

Cross-sections included: 32

Total panel (unbalanced) observations: 142

Linear estimation after one-step weighting matrix

White cross-section standard errors & covariance (d.f. corrected)

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
CORRUPTION	-1053.321	161.8198	-6.509225	0.0000
VOICE	-2240.292	260.1475	-8.611624	0.0000
GOV_EFFECT	-188.0934	142.6475	-1.318589	0.1901
C	7333.989	365.3793	20.07226	0.0000

Effects Specification

Cross-section fixed (dummy variables)

Weighted Statistics

R-squared	0.995196	Mean dependent var	21220.64
Adjusted R-squared	0.993670	S.D. dependent var	28776.88
S.E. of regression	2609.682	Sum squared resid	7.29E+08
F-statistic	651.9693	Durbin-Watson stat	1.354349
Prob(F-statistic)	0.000000		

Sursa: Prelucrări ale autorilor.

Ecuția de regresie de tip panel obținută este următoarea:

Substituted Coefficients:

$$\text{CORPORATE} = -1053.32122703 * \text{CORRUPTION} - 2240.29233962 * \text{VOICE} \\ 188.093404074 * \text{GOV_EFFECT} + 7333.98852232 + [\text{CX}=\text{F}]$$

Întrucât valorile coeficienților sunt semnificativ diferite de zero, se poate deduce că există interdependență între variabila dependentă Numărul de falimente și variabilele independente. Astfel:

- ✓ Creșterea cu o unitate a *nivelului corupției* va determina o reducere în medie cu 1053 unități a valorii indicatorului Numărul de falimente;
- ✓ Reducerea cu o unitate a valorii indicatorului *Vocea și responsabilitatea* va avea drept efect o majorare în medie cu 2240 unități a valorii indicatorului Numărul de falimente;
- ✓ Reducerea cu o unitate a valorii indicatorului *Eficiența guvernării* produce o majorare în medie cu 188 unități a valorii indicatorului Numărul de falimente.

Totodată, probabilitățile asociate fiecărei variabile independente sunt inferioare nivelului de semnificație statistică ales de 5%, ceea ce înseamnă că există corelație între variabila dependentă și variabilele independente.

Adjusted R-squared (0,994) indică o intensitate puternică a relației dintre variabila dependentă și cele trei variabile independente. Astfel, 99,4% din variația numărului de falimente este determinată de variația variabilelor independente, diferența fiind cauzată de variația variabilei reziduale, respectiv a erorilor (ϵ).

Valoarea coeficientului de determinare multiplă (Adjusted R-squared) este apropiată de cea a coeficientului de corelație multiplă (R-squared), ceea ce înseamnă că modelul de regresie dezvoltat poate fi extins la nivelul tuturor țărilor analizate [16]. Valoarea testului F este semnificativă statistic (651,9), iar probabilitatea ca relația identificată între variabilele studiate în cadrul modelului să fie întâmplătoare este nulă. Valoarea testului Durbin-Watson (1,35) indică faptul că modelul de regresie este valid din perspectiva lipsei autocorelării variabilei reziduale [17].

Concluzii

Scopul acestui articol este de a observa corelația dintre numărul de falimente, nivelul corupției și calitatea guvernării publice în țările din Uniunea Europeană. Pentru a atinge scopul, am definit mai întâi ce este corupția și cum afectează ea fenomenul de faliment. În al doilea rând, am stabilit două ipoteze, pe baza cărora a fost creat un model care combină influența corupției și a guvernării publice asupra numărului de falimente. A fost utilizată o analiză de tip panel pe un eșantion mare de 32 de țări în perioada 2013-2017.

Întrucât valorile coeficienților din cadrul modelului de regresie de tip panel sunt semnificativ diferite de zero, s-a demonstrat că, pentru perioada 2013-2017, la nivelul celor 32 de țări din UE există o interdependență puternică între numărul de falimente înregistrate la nivelul fiecărei țări și variabilele independente utilizate în model, respectiv: nivelul corupției (Control of Corruption index), Eficiența guvernării (Government Effectiveness) și Vocea și responsabilitatea (Voice and Accountability). Interdependența este confirmată prin valoarea coeficientului Adjusted R-squared, 99,4% din variația numărului de falimente fiind determinată de variația variabilelor independente.

Pe baza concluziilor acestei lucrări, lecția pentru țările din UE poate fi crucială. S-a constatat că există un raport de cauzalitate între numărul de falimente, nivelul corupției și nivelul eficienței guvernării publice. Acești factori trebuie luați în considerare de UE, care încearcă în mod activ să dezvolte cadrul european pentru restructurare și gestionarea falimentului.

Drept urmare, există multe probleme pentru guvernele țărilor Uniunii Europene, iar constatările făcute în acest articol sunt doar o mică parte a acestora. Eliminarea corupției în țările UE, în special în țările în curs de dezvoltare (Ucraina, Republica Moldova, Macedonia, Serbia, Ungaria, România și Bulgaria), este aproape imposibilă. De asemenea, pentru a reduce numărul de falimente este nevoie de timp. În acest articol nu am prezentat careva instrucțiuni în legătură cu această problemă. Cu toate acestea, pe baza analizei transnaționale propuse, concluzionăm că examinarea cel puțin a acestor factori externi ar putea duce la o mai mare prosperare a acestor țări.

Referințe:

1. Conseil de l' Europe. *Programme d'action la corruption adopté par le Comité des Ministres*, Strasbourg, 1996.
2. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3802_en.htm. [Accesat: 02.2019].
3. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32000R1346>. [Accesat: 02.2019].
4. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM:2016:723:FIN>. [Accesat: 02.2019].
5. Transparency International 2017. *Corruption perception index*. Available: /www.transparency.org/ research/cpi/. [Accesat: 02.2019].
6. MAURO, P. Corruption and Growth. În: *The Quarterly Journal of Economics*, 1995, 110(3), p.681-712.
7. CÂRJALIU, C. Accepțiuni și sensuri ale noțiunii de corupție. În: *Revista de Studii Juridice Universitare*, 2009, nr.3-4.
8. TORGLER, B., SCHNEIDER, F. *The Impact of Tax Morale and Institutional Quality on the Shadow Economy*. IZA Discussion Paper, 2007.
9. PERES, C., ANTÃO, M. The use of multivariate discriminant analysis to predict corporate bankruptcy: In: *A review AESTIMATIO, The IEB International Journal of Finance*, 2017, no.14, p.108-131. <https://www.researchgate.net/publication/310003046>. [Accesat: 03.2019].
10. Błażej Prusak. Review of Research into Enterprise Bankruptcy Prediction in Selected Central and Eastern European Countries. În: *Int. J. Financial Stud.*, 2018, no.6, p.60; doi:10.3390/ijfs6030060
11. Credit reform study: Corporate insolvencies 4 in Europe, 2017/18. https://www.creditreform.de/fileadmin/user_upload/crefo/download_de/news_termine/wirtschaftsforschung/insolvenzen-europa/analyse_EU-2017-18_englisch_wirtschaftsforschung.pdf [Accesat: 03.2019].

12. World Bank 2017. The Worldwide Governance Indicators. Available: <http://info.worldbank.org/governance/wgi/#doc>. [Accesat: 02.2019]
13. World Bank 2019. Available: < www.worldbank.org > [Accesat: 02.2019]
14. BAUM, C.F. Residual diagnostics for cross-section time series regression models. In: *The Stata Journal*, 2001, vol.1, p.101-104.
15. CAMERON, A.C., TRIVEDI, P.K. *Microeconometrics Using Stata*. Stata Press, 2009.
16. FIELD, A. *Discovering Statistics Using SPSS*, Second Edition. Sage Publishing, 2005.
17. ȚICHINDELEAN, M. *Marketing relațional: Abordare teoretică și instrumentală*. București: PRO Universitaria, 2014, p.131.

Date despre autori:

Neli MUNTEAN, doctor, conferențiar universitar, Facultatea de Contabilitate, Academia de Studii Economice a Moldovei.

E-mail: nelimuntean8@gmail.com

ORCID: 0000-0001-6385-2890

Nicolae BALTEȘ, doctor, profesor universitar, Facultatea de Științe Economice, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, România.

E-mail: baltes_n@yahoo.com

Iulian MUNTEAN, doctor, conferențiar universitar, Facultatea de Cadastru și Drept, Universitatea Agrară de Stat din Moldova.

E-mail: iulianase128@gmail.com

Prezentat la 12.04.2019